



گزارش «فرهیختگان» از دخل و خرج سینمای دنیا در ۲۰۲۴

# آنجا هم طنزهای می‌فروشند؟

ایمان عظیمی  
خبرنگار گروه فرهنگ

سال ۲۰۲۴ روزهای پُر خبر و پُر تریتم کم نداشت و جای سینما هم با وجود برتری صنعت سریال‌سازی در این روزگار در اخبار مربوط به حوزه فرهنگ و هنر جهان خالی نبود و ما هرازگاهی با پدیده شکسته شدن رکورد فروش و یا برآورده نشدن انتظارات گیشه نسبت به فلان فیلمساز و بهمان بازیگر روبه‌رو می‌شدیم. بلاکباسترها، فیلم‌های بیگ‌بوداکشن و انیمیشن‌ها کمافی‌السابق در صدر فهرست اخبار مربوط به فروش قرار گرفتند و تحلیل‌گران حوزه اقتصاد سینما به شکست‌ها و پیروزی‌های آن‌ها واکنش نشان دادند. آثاری نظیر «inside out»، قسمت سوم «ددپول»، «جوکر: جنون مشترک»، «آرگایل»، «مگالوپلیس» و... با توجه به شکست‌ها و موفقیت‌هایشان در اکران عمومی وضع آینده صنعت سینما را مشخص خواهند کرد و به صاحبان سرمایه و روسای کمپانی‌های بزرگ این پیام را می‌رسانند که در ادامه برای پولدارتر شدن و نخبابیند سرمایه‌شان در

بازار و جلوگیری از هزرفتن آن باید چه تدابیری اتخاذ کنند. آن‌ها برای تصاحب سهم بیشتر از کبک خوشمزه بازار نیاز مند آنند که به ذهن مخاطبان جهت دهند و افکارشان را به اشکال مختلف مدیریت کنند تا نظر ایشان به تماشای فیلمی که کمپانی ایکس یا ایگرگ تولید کرده و به پخش رسانده جلب شود. موضوع این گزارش هم قطعاً بررسی فرایند چگونه به پول رسیدن در سینما نیست و قصدی هم برای نشان دادن این هدف که کارکرد این هنر در عصر سرمایه‌داری نظارتی و شرکت‌محور چیست و روند‌های معقول رسیدن به آن چگونه است نداریم و تنها می‌خواهیم شکست‌ها و پیروزی‌های بزرگ در باکس آفیس سالی که گذشت را با هم مرور کنیم، ولی بد نیست بدانیم وضعیت سینما در حال حاضر به گونه‌ای پیش می‌رود که نمی‌توان چندان تصور روشنی به آن در آینده داشت چون هم نقش عامل انسانی در پروسه تولید آثار به‌مرور در حال کاهش است و هم تأکید بر داشتن قصه و روایت برخلاف گذشته دیگر محلی از اعراب ندارد. به عبارت دیگر، صنعت و منطق حاکم بر آن، هنر و به‌خصوص «سینما» را بیش از هر زمان دیگری تبدیل به ماشین چاپ پول کرده و فکر خلاق را به سمت حاشیه سوق داده است.

## درون بیرون ۲

موفقیت قسمت دوم انیمیشن «درون بیرون» یا همان inside out پیش از اکران در آمریکای شمالی و دیگر نقاط جهان قابل پیش‌بینی بود ولی کمتر کسی فکر می‌کرد که محصول جذاب استودیو پیکسار بتواند به محبوبیت و فروشی به این میزان دست پیدا کند و تماشای قصه بدیع و تازه «ارایی» را تبدیل به درخواستی همیشگی از جانب تماشاگران کند. فیلم با بودجه ۲۰۰ میلیون دلاری کلیدزده شد و از ۱۴ ژوئن در سینماهای آمریکا به‌روی پرده رفت. درون بیرون ۲ در بدو ورود به جدول باکس آفیس یکی پس از دیگری رکوردها را شکست و خیلی زود در صدر فهرست آثار پر فروش سال قرار گرفت. اما این تنها دستاورد انیمیشن محبوب

## ددپول و ولورین (ددپول ۳)

مارول کامیکس در سال ۲۰۲۴ هم نقش مهمی در باکس آفیس داشت و با نسخه جدید فیلم ابرقهرمانی ددپول و ولورین پس از درون بیرون ۲ رتبه دوم آثار پر فروش سینمای جهان را به دست آورد. بودجه این فیلم هم در رسانه‌ها ۲۰۰ میلیون دلار تخمین زده شد که رقم گزافی برای آثار مارول نیست. ددپول و ولورین بیش از ۶۳۶ میلیون دلار در آمریکا و کانادا فروخت و در مجموع فروش جهانی هم به رقم بسسیار خوب ۱ میلیارد و ۳۳۸ میلیون دلار

## مگالوپلیس

سال ۲۰۲۴ اخبار بد و ناامیدکننده هم کم نداشت. «فرانسیس فورد کاپولا» به‌عنوان یکی از چهره‌های شاخص موج نئی هالیوود و فیلمساز برجسته آمریکایی با جدیدترین و شخصی‌ترین اثرش، یعنی «مگالوپلیس» وارد رقابت با دیگر باکس آفیس شد ولی در نهایت با سر به زمین خورد. او بخش اعظمی از بودجه ۱۲۰ میلیون دلاری فیلمش را با فروش تاکستان شخصی‌اش تأمین کرد و حتی برای کمپین تبلیغاتی از جیب ماه گذشته و لی تمام این موارد باعث

## جوکر: جنون مشترک

«تاد فلیس» یکی دیگر از بازیکنان پرآوازه و بزرگ سال ۲۰۲۴ بود؛ او که پیش‌تر با ساخت قسمت اول جوکر در سال ۲۰۱۹ در بهترین روزهای فیلمسازی‌اش به سر می‌برد. او در ادامه می‌توانست با پیش بردن قصه در یک چهارچوب محافظه‌کارانه و براساس منطقی که سال‌هاست بر بازار فیلم حکمفرماست موفقیت فیلم دوم مجموعه جوکر را هم تضمین کند ولی چنین نکرد و نتیجه‌اش را هم در گیشه دید. ۱۹۰ میلیون دلار از طرف

## اینجا

«رابرت زمکیس» یکی از موفق‌ترین کارگردانان سینمای آمریکا در دهه ۹۰ میلادی است و بسیاری از علاقه‌مندان کنونی سینما و سینه‌فیل‌ها ابتدا با آثار او مقوله عشق به این مدیوم را درک کردند. «فارس‌ت کامپ»، فرانچایز «بازگشت به آینده»، «چه کسی برای راجر رابیت پاپوش دوخت»، «تماس»، «دورافتاده» و این اواخر «سرود کریسمس» بخشی از کارنامه پُر بار این کارگردان به‌شمار می‌آیند. اما نام زمکیس و آثارش آنطور که شایسته است در این سال‌ها و ایام دیده نشده‌اند و او دیگر نتوانسته روزگار خوش گذشته

## وزارت جنگ ناچوانمردانه

«گای ریچی» استاد سینمای جاسوسی با ترشح آدرنالین بسیار بالا مست و در دیگر ژانرها و گونه‌های سینمای سرگرم‌کننده هم فیلم‌های خوب و قابل بحثی را ساخته است. ریچی در تازه‌ترین تجربه فیلمسازی‌اش دوباره به سراغ خلق یک دنیای جاسوسی و مملو از اکشن تحت عنوان «وزارت جنگ ناچوانمردانه» رفت



## آرگایل

یکی دیگر از فیلم‌های ناامیدکننده سال، «آرگایل» ساخته «متیوان» بود. ایده این اثر با امتزاج ژانرها و ساب‌ژانرهای کمدی، اکشن و جاسوسی پدید آمد و تیم بازیگران خوبی هم بهره‌بردولی همه این موارد باعث نشد تا فیلم مورد نظر جای خوبی در میان آثار پُر فروش پیدا کند و بازی «سم راکول»، «دوآلیپا»، «جان سنا» و... چشم مخاطبان را نگرفت. ۲۰۰ میلیون پول بی‌زبان صرف به اتمام رسیدن

## من نفرت‌انگیز ۴

یکی دیگر از انیمیشن‌های پُر فروش سال ۲۰۲۴ «من نفرت‌انگیز ۴» بود. «ایلمینیشن اینترتینمنت» کمپانی نوپای صنعت انیمیشن و یکی از رقبای اصلی دیزنی و پیکسار وظیفه تولید قسمت چهارم من نفرت‌انگیز را برعهده گرفت و توانست به یکی از آثار پُر فروش سال تبدیل شود. ایلمینیشن کار خود را با ساخت قسمت اول فرانچایز من نفرت‌انگیز در دنیای انیمیشن شروع کرد و در ادامه

## افق؛ یک حماسه آمریکایی (قسمت اول)

ژانر وسترن اگرچه دیگر مثل سابق پُر برکت و پُر بیننده نیست ولی کم‌کم‌ها هستند کسانی که بخوانند جریان آن فیلم‌ها را دوباره زنده کنند. «کوین کاستنر» یکی از همین نام‌هاست که در دوران افول آثار وسترن پا به میدان گذاشت و با آثاری نظیر «وایاب آرب»، «قصنده با گرگ‌ها»، «خانواده هتفیلد و مک‌کوی» (سریال)، «چراگاه آزاد»، «یلواستون» (سریال) و... روزهای اوج سینمای وسترن را زنده کرد. او در جدیدترین اثر سینمایی‌اش در قامت کارگردان و بازیگر پشت دوربین «افق؛ یک حماسه آمریکایی» رفت. در نخستین نمایش فیلم در افتتاحیه هفتاد و هفتمین دوره جشنواره فیلم کن مشخص شد قسمت نخست افق، یک حماسه آمریکایی چندان دوامی در باکس آفیس نخواهد داشت و فیلم با تجربه شکست روبه‌رو می‌شود. همین هم شد و این اثر در طول نمایش عمومی‌اش در آمریکا و جهان به فروشی بهتر از ۳۸ میلیون دلار دست پیدا نکرد؛ بخش اعظمی از این فروش هم در آمریکای شمالی، به‌خصوص در ایالات متحده به دست آمد و فیلم در نمایش

## فیلم‌های گران قیمت ۲۰۲۴ که در اکران شکست خوردند

ردیف	فیلم	بودجه (میلیون دلار)	فروش جهانی (میلیون دلار)
۱	Megalopolis (مگالوپلیس)	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۳,۸۵۹,۸۵۱
۲	Here (اینجا)	۴۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۳,۹۶۹,۷۳۵
۳	Argylle (آرگایل)	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۹۶,۲۲۱,۰۶۱
۴	Borderlands (سرزمین‌های مرزی)	۱۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۹۷۸,۵۱۰
۵	Madame Web (مادام وب)	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۴۹۸,۷۶۴
۶	Fly Me to the Moon (مرا به ماه پرواز ده)	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۲,۲۴۷,۷۸۳
۷	The Crow (کلاغ)	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۴,۰۸۸,۹۶۱
۸	The Ministry of Ungentlemanly Warfare (وزارت جنگ ناچوانمردانه)	۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۹,۷۱۵,۰۴۴
۹	Joker: Folie a Deux (جوکر: جنون مشترک)	۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۶,۴۰۰,۲۸۷
۱۰	Horizon: An American Saga - Chapter 1 (افق: یک حماسه آمریکایی - فصل یک)	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۸,۲۳۵,۷۰۲

ولی سرانجام خوبی در باکس آفیس نصیبش نشد. فیلم با بودجه‌ای بالغ بر ۶۰ میلیون دلار ساخته شد و با فروش ۲۹ میلیون دلاری در دنیا شکست سختی را به black bear pictures تحمیل کرد. گای ریچی در این سال‌ها فیلم‌های کمی نساخته ولی به سختی توانسته روزهای خوب گذشته‌اش را دوباره تکرار کند.